

Brusel 4. října 2024
(OR. en)

14191/24

ACP 104
PTOM 16
GROENLAND 2
FIN 866
RELEX 1222

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	4. října 2024
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2024) 437 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE RADĚ o provádění finanční pomoci poskytnuté zámořským zemím a územím podle rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska a v rámci 11. Evropského rozvojového fondu v roce 2023

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2024) 437 final.

Příloha: COM(2024) 437 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 4.10.2024
COM(2024) 437 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

**o provádění finanční pomoci poskytnuté
zámořským zemím a územím podle
rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska
a v rámci 11. Evropského rozvojového fondu v roc 2023**

**Zpráva o provádění finanční pomoci poskytnuté
zámořským zemím a územím podle
rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska a
v rámci 11. Evropského rozvojového fondu v roce 2023**

Úvod

Po přijetí rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska v roce 2021 začal v roce 2023 třetí rok provádění sedmiletého období vztahů mezi Evropskou unií (EU) a třinácti zámořskými zeměmi a územími (ZZÚ)¹.

Partnerství mezi ZZÚ a EU je založeno na části IV Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a na rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska přijatém podle článku 203 SFEU. Podle článku 1 rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska je účelem rozhodnutí podporovat udržitelný rozvoj ZZÚ a prosazovat hodnoty Unie v širším světě.

Rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska slučuje dva předchozí nástroje, a sice dřívější rozhodnutí o přidružení zámoří² podpořené z Evropského rozvojového fondu a dodatečné rozhodnutí o Grónsku³ financované z rozpočtu EU, do jediného nástroje se stejným zdrojem financování (rozpočtem EU), který se nyní vztahuje na všechny ZZÚ.

Nové rozhodnutí představuje základ pro plánování spolupráce se ZZÚ na období 2021–2027, které bude vycházet z hloubkového politického dialogu. Na toto období je na rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska vyčleněno 500 milionů EUR.

S ohledem na specifické potřeby a výzvy ZZÚ se spolupráce v období 2021–2027 zaměřuje na opatření, která jsou ve společném zájmu ZZÚ a EU. Na základě víceletých orientačních programů jsou prioritními oblastmi spolupráce podle rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska zejména ekologická transformace, digitalizace, zaměstnanost a růst a lidský rozvoj. Do konce roku 2023 bylo přijato všech šestnáct víceletých orientačních programů – dvanáct územních víceletých orientačních programů a regionální víceletý orientační program pro TAAF⁴, dva regionální víceleté orientační programy pro karibskou a tichomořskou oblast a jeden vnitroregionální víceletý orientační program, z toho dva v roce 2023 (Wallis a Futuna a vnitroregionální víceletý orientační program).⁵

V průběhu roku 2023 pokračovalo provádění řady akcí financovaných z 11. Evropského rozvojového fondu podle předchozího rozhodnutí o ZZÚ⁶.

Tato zpráva tedy zahrnuje činnosti a podporu poskytnutou podle obou rozhodnutí v roce 2023:

- V **části I** této zprávy je zdůrazněn pokrok, jehož bylo dosaženo podle dřívějšího rozhodnutí o přidružení zámoří a 11. ERF v roce 2023.

¹ Rozhodnutí Rady 2021/1764 ze dne 5. října 2021 o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii včetně vztahů mezi Evropskou unií na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé (rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska).

² Rozhodnutí Rady 2013/755/EU o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii.

³ Rozhodnutí Rady 2014/137/EU o vztazích mezi EU na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé.

⁴ Terres australes et antarctiques françaises / Francouzská jižní a antarktická území.

⁵ Další informace o ZZÚ a přijatých víceletých orientačních programech naleznete na adrese: [Zámořské země a území – Evropská komise \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-foreign-policy/foreign-policy/development-policy/development-policy-11th-erf).

⁶ Viz poznámka pod čarou 3.

- V **části II** této zprávy jsou uvedeny informace o provádění rozhodnutí o přidružení zámorí včetně Grónska, a to v souladu s článkem 86.
- **Část III** zdůrazňuje pokrok, jehož bylo v roce 2023 dosaženo v dialogu mezi EU a ZZÚ.
- **Část IV** obsahuje přehled dalších kroků pro rok 2024 a další období.
- V **příloze** jsou uvedeny podrobnosti o finanční pomoci poskytnuté ZZÚ v roce 2023.

I. SPOLUPRÁCE V RÁMCI 11. ERF PRO ZÁMOŘSKÉ ZEMĚ A ÚZEMÍ V ROCE 2023

Finanční zdroje v rámci 11. ERF pro ZZÚ (dřívější rozhodnutí o přidružení zámorí)

Zdroje 11. ERF, které měly zámorské země a území k dispozici v období 2014–2020, byly v souladu s přílohou 2 dřívějšího rozhodnutí o přidružení zámorí přiděleny takto:

- 229,5 milionu EUR na územní (dvoustrannou) spolupráci,
- 100 milionů EUR na regionální spolupráci a spolupráci v rámci „programu pro všechny ZZÚ“,
- 21,5 milionu EUR na financování humanitární a mimořádné pomoci,
- 5 milionů EUR na financování úrokových subvencí a technické pomoci spojené s investiční facilitou ZZÚ,
- 8,5 milionu EUR na studie a technickou pomoc.

V rámci 11. ERF bylo pro územní přiděl způsobilých šestnáct ZZÚ. Kromě tří regionálních programů podporuje spolupráci mezi ZZÚ také jeden tematický program „pro všechny ZZÚ“ (Green Overseas, probíhající).

Bývalé zámorské země a území Spojeného království byly i nadále způsobilé k čerpání prostředků z ERF a využívaly je až do ukončení všech probíhajících programů.

Situace v roce 2023

a) Územní spolupráce

V roce 2023 pokračovalo provádění územních programů Aruby a Bonaire, přičemž spolupráce s ostrovy Sint Maarten a Curaçao se dosud nacházela ve velmi rané fázi.

• Oblast Karibiku

Aruba pokračovala v provádění svého programu vysokoškolského vzdělávání (12,29 milionu EUR vyplacených do konce roku 2023) zavedením vzdělávacího programu v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) na univerzitě a dokončením prací na infrastruktuře pro fyzické zřízení nové fakulty a laboratoří, jejichž provoz bude zahájen v roce 2024.

Program rozpočtové podpory v oblasti mládeže na **Bonaire** se nacházel v pokročilém stavu (2,21 milionu EUR vyplacených do roku 2023) a v roce 2024 se očekává jeho ukončení.

Sint Maarten v roce 2023 pokračoval v práci na zadávací dokumentaci pro realizaci akce v oblasti vody a kanalizace prováděné s technickou pomocí na rozvoj přeshraniční spolupráce se sousedním ostrovem Svatý Martin (nejvzdálenější region EU). Sint Maarten rovněž využil

budování odolnosti a reakce na katastrofy v rámci 11. balíčku ERF pro mimořádné události (4,87 milionu EUR vyplacených do roku 2023) na výstavbu jednoho nouzového přístřeší.

Na ostrově **Curaçao** se v rámci programu na posílení odolnosti ostrova prováděly po uzavření dohody o financování na konci roku 2021 rovněž další přípravné práce na zadávací dokumentaci. Očekává se, že smlouva bude podepsána v roce 2024.

b) Regionální spolupráce

• Tichomoří

V Tichomoří se na boj proti změně klimatu a degradaci ekosystému zaměřuje program regionální spolupráce PROTEGE (Pacific Territories Regional Project for Sustainable Ecosystem Management, 36 milionů EUR). Konkrétní výsledky tohoto programu mají v rámci projektu PROTEGE velmi praktické cíle, včetně sdílení osvědčených zemědělských a rybolovných postupů mezi tichomořskými ZZÚ. Dohoda o financování byla prodloužena do října 2024, aby na provádění činností bylo více času.

• Karibik

V Karibiku se na budování odolnosti, udržitelnou energii a biologickou rozmanitost moří zaměřuje program RESEMBID (Resilience, Sustainable Energy and Marine Biodiversity, 42,67 milionu EUR, z toho 2,67 milionu EUR z rozpočtových prostředků obálky B v rámci podpory související s pandemií COVID-19). Zatímco územní opatření na místní úrovni podporují udržitelné veřejné politiky v oblastech zájmu na úrovni jednotlivých území, regionální opatření posilují celkový dopad intervence sdílením zkušeností a know-how, jakož i sdílením znalostí a vzájemným učením napříč územími. V roce 2023 pokračovalo toto provádění zrychleným tempem prostřednictvím 47 grantových projektů pokrývajících všechna přijímající území (40 projektů je v současné době prováděno a sedm projektů bylo ukončeno). Program rovněž dosáhl významných výsledků v oblasti odolnosti a připravenosti na rizika katastrof, a to zejména díky analýzám připravenosti na mimořádné události a reakce na katastrofy ve všech zámořských zemích a územích a díky posílenému partnerství s nástrojem pro pojištění proti riziku katastrof v Karibiku (CCRIF). Všechny činnosti týkající se připravenosti na rizika katastrof byly ukončeny. Dosud bylo vyplaceno 23,33 milionu EUR.

• Indický oceán

Navzdory značným logistickým omezením a obtížnému začátku vzhledem k pandemii COVID-19 byl projekt RECI (obnova ekosystémů ostrovů v Indickém oceánu, 4 miliony EUR) v rámci 11. ERF po celý rok 2023 intenzivně prováděn. V roce 2023 byla vyčleněna významná část těchto prostředků jako součást přípravy a provádění eradikační operace (deratizace) na ostrově Amsterdam. Za zmínku stojí i řada komunikačních aktivit: komunikační plány pro operace na ostrovech Tromelin a Amsterdam a publikace článků, výroba brožury RECI, razítka RECI a několika videozáznamů. Již v červenci 2022 byla podepsána změna dohody o financování, která prodloužila dobu provádění o 20 měsíců (do ledna 2025), aby bylo možné dokončit všechny plánované činnosti.

• Tematický program Green Overseas – GO (zelený program pro zámoří) pro všechny ZZÚ

Tento program s rozpočtem 17,8 milionu EUR, financovaný z 11. ERF, zahrnuje jak zámořské země a území EU, tak bývalá britská zámořská území. Zaměřuje se na podporu udržitelné energie a zvýšení odolnosti vůči změně klimatu. V roce 2023 byl spuštěn nástroj GO řízený poptávkou. V důsledku toho bylo vybráno celkem 33 individuálních projektů pro

různé studie nebo technickou pomoc týkající se akcí přímo souvisejících se změnou klimatu. Byly vytvořeny webové stránky a webová platforma. V rámci tohoto projektu byla na konferenci COP 28 v Dubaji uspořádána také doprovodná akce na téma Úloha vícerozměrného indexu zranitelnosti (MVI) při získávání finančních prostředků pro budování odolnosti. Tato činnost rovněž vyvolala potřebu uspořádat Fórum o financování opatření v oblasti klimatu pro ZZÚ, které se bude konat v říjnu 2024 v Bruselu.

c) Technická pomoc a institucionální podpora

V roce 2022 byla spuštěna síť mládeže zámořských zemí a území, financovaná z nástroje technické spolupráce v rámci 11. ERF ve výši 560 000 EUR. Doba provádění je tři roky.

Byla vybrána první skupina 25 mladých lidí (ve věku 20–28 let) z deseti různých zámořských zemí a území, kteří se vydali na roční vzdělávací cestu, aby se dozvěděli více o partnerství EU a ZZÚ a o fungování evropských institucí a zároveň navázali kontakty s podobně smýšlejícími mladými lidmi z jiných zámořských zemí a území.

V roce 2023 tato první kohorta úspěšně ukončila svůj mandát a byla vybrána nová kohorta 25 mladých lidí ze **všech třinácti ZZÚ přidružených k EU**. V rámci svého ročního mandátu měli tito členové sítě mládeže ZZÚ možnost uskutečnit v říjnu 2023 týdenní studijní návštěvu Bruselu, zúčastnit se různých webinářů a online setkání, účastnit se akcí týkajících se ZZÚ a/nebo mládeže na zajímavá témata a společně pracovat na příspěvku pro fórum ZZÚ–EU (které se konalo v Bruselu v únoru 2024).

d) Evropská investiční banka (EIB)

Investiční facilitu ZZÚ (výše finančních prostředků 48,5 milionu EUR), kterou spravuje EIB na základě dřívějšího rozhodnutí o přidružení zámoří z roku 2013, poskytla financování subvencí úrokových sazeb a technické pomoci (5 milionů EUR). EIB doplnila financování z této facility vlastními zdroji (až do výše 100 milionů EUR). Tato facilitu přestala v rámci nového rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska existovat a její operace byly v letech 2020 a 2021 ukončeny.

Podle dohody o převodu mezi Komisí, Spojeným královstvím a EIB podepsané v únoru 2023 budou čisté zpětné toky plynoucí z investiční facility pro ZZÚ přidávány jako roční navýšení do nepřiděleného fondu v rámci rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska. Do roku 2027 se očekávají zpětné toky ve výši přibližně 35 milionů EUR, z čehož bylo 13,6 milionu EUR přijato do konce roku 2023.

ZZÚ nyní mohou navrhnout projekty v rámci nového nástroje InvestEU na základě soutěže, neboť pro ZZÚ již nejsou přiděleny žádné zvláštní prostředky. Podpora je poskytována, pokud je to možné. S pomocí Komise se například v roce 2023 uskutečnila mise EIB do Francouzské Polynésie a Nové Kaledonie na podporu účasti tichomořských ZZÚ.

II. SPOLUPRÁCE PODLE NOVÉHO ROZHODNUTÍ O ZZÚ V ROCE 2023

Finanční zdroje v rámci rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska (DOAG)

Částka 500 milionů EUR, kterou mají zámořské země a území k dispozici na období 2021–2027, se na základě přílohy 1 rozhodnutí dělí na tyto prostředky:

- 164 milionů EUR na územní (dvoustranné) přiděly pro ostatní ZZÚ kromě Grónska,

- 225 milionů EUR na územní (dvoustranný) přiděl pro Grónsko,
- 76 milionů EUR na regionální spolupráci, z toho 15 milionů EUR na vnitroregionální spolupráci ZZÚ s jejich sousedy, kteří nejsou členy ZZÚ,
- 22 milionů EUR na studie a opatření technické pomoci,
- 13 milionů EUR do nepřiděleného fondu na nepředvídané okolnosti, nové výzvy a nové mezinárodní iniciativy a priority.

Vrácené prostředky z již ukončené investiční facility pro zámořské země a území spravované EIB budou přidávány do nepřiděleného fondu, jakmile dorazí.

V souladu s kritérii vymezenými v rozhodnutí je pro **dvoustranný přiděl v rámci rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska (DOAG) způsobilých dvanáct (z třinácti) ZZÚ**. Francouzská jižní a antarktická území (TAAF), která jsou jedinou neobydlenou zámořskou zemí a územím, jsou pro účely způsobilosti k financování považována za region podle čl. 84 odst. 1 rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska (DOAG), a využívají tak specializovaného regionálního programu namísto dvoustranného přidělu.

Tři regionální programy pro Karibik, Tichomoří, resp. Indický oceán se zaměřují na podporu spolupráce mezi ZZÚ ze stejné oblasti, které sdílejí podobné problémy a priority. Činnosti financované v rámci regionálních přidělů podporují vypracování a provádění komplexních regionálních programů a projektů, které řeší tyto výzvy. Hlavní novinkou rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska je **vnitroregionální finanční krytí**, které vyčleňuje prostředky na podporu spolupráce mezi ZZÚ a jejich sousedními africkými, karibskými a tichomořskými státy (AKT) a/nebo jinými třetími zeměmi i s nejbvzdálenějšími regiony EU.

Situace v roce 2023

a) Územní spolupráce

V roce 2023 skončilo programování územních přidělů pro ZZÚ. V současné době jsou zavedeny **všechny územní víceleté orientační programy**, přičemž poslední víceletý orientační program pro ostrovy Wallis a Futuna, který byl přijat v roce 2023, podporuje socioekonomický rozvoj se zaměřením na udržitelný cestovní ruch (20,4 milionu EUR).

Provádění přidělů na spolupráci na období 2021–2027 nabylo v roce 2023 silně na intenzitě a do konce roku 2023 byly schváleny tři víceleté akční plány (digitalizace prostřednictvím plánu e-governmentu pro Arubu – 14,2 milionu EUR, vzdělávání pro Grónsko na roky 2024 a 2025 – 71,25 milionu EUR a podpůrná opatření na roky 2023 a 2024 – 3,4 milionu EUR) a dva roční akční plány (voda a kanalizace pro Bonaire – 4,6 milionu EUR a zelený růst pro Grónsko – 22,5 milionu EUR). Prioritní oblasti těchto akcí jsou plně v souladu s prioritami Zelené dohody, jakož i s agendami digitálního věku a zaměstnanosti a růstu. Po přijetí těchto akcí dosáhly závazky na období 2021–2023 společně 42 % celkového finančního krytí rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska ve výši 500 milionů EUR. Je třeba poznamenat, že témata související se Zelenou dohodou jsou zohledněna ve čtrnácti z šestnácti přijatých víceletých orientačních programů. To znamená, že na spolupráci v oblasti Zelené dohody pro Evropu (např. v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, biologické rozmanitosti, snižování rizika katastrof, udržitelného zemědělství, nakládání s odpadními vodami a

zeleného růstu) bude mobilizováno přibližně 47 % celkových zdrojů rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska.

Pro karibské zámořské země a území byly v roce 2023 podepsány tři dohody o financování, a to pro ostrov Saba v oblasti udržitelné energie a energie z obnovitelných zdrojů (4,1 milionu EUR), pro ostrov Sint Eustatius v oblasti udržitelné energie (2,9 milionu EUR) a pro ostrov Svatý Bartoloměj v oblasti řízení rizik souvisejících s katastrofami (2,5 milionu EUR). První platby ve výši 2,5 milionu EUR pro ostrov Saba a 0,25 milionu EUR pro ostrov Svatý Bartoloměj byly vyplaceny v roce 2023.

Pokud jde o tichomořské zámořské země a území, byly v roce 2023 podepsány dvě dohody o financování, a to pro Francouzskou Polynésii v oblasti udržitelného hospodaření s vodou (31,1 milionu EUR) a pro Novou Kaledonii v oblasti energetické transformace (30,9 milionu EUR). V roce 2023 byla převedena první částka Francouzské Polynésii ve výši 6 milionů EUR.

Územní společenství **Saint-Pierre a Miquelon** intenzivně pokračuje v realizaci svého programu rozpočtové podpory v oblasti udržitelného cestovního ruchu. V roce 2023 byla přijata významná opatření ve prospěch udržitelného rozvoje, například víceleté energetické programy, podpora udržitelného cestovního ruchu a podpora obnovitelných zdrojů energie. Pokud jde o diverzifikaci ekonomiky, jsou prováděny iniciativy, jako jsou například otevřená data, spuštění crowdfundingové platformy a strategie přitažlivosti pro podnikání. Kromě toho bylo vyvinuto úsilí na podporu začleňování prostřednictvím podpůrných programů, odborné přípravy a iniciativ na zlepšení zaměstnatelnosti mladých lidí a osob se zdravotním postižením. Podrobněji řečeno umožnila podpora z rozpočtu EU odbornou přípravu 421 mladých lidí (z 807 z celkem 5 974 obyvatel). V roce 2023 byla vyplacena první částka ve výši 7 milionů EUR.

V **Grónsku** skončila rozpočtová podpora vzdělávání přijatá v roce 2021 vyplacením poslední částky v celkové výši 27,8 milionu EUR, z toho 5,3 milionu EUR na proměnlivou tranši. V rámci tohoto programu bylo dosaženo pokroku mimo jiné v oblasti využívání IT řešení v reakci na nedostatek učitelů, lepší koordinace odvětví a podpory inovativních dovedností.

Nový vzdělávací program na období 2023–2024 se zaměřuje na změnu kvalifikace a prohlubování dovedností, lepší vzdělávací programy pro odborné vzdělávání a dobré životní podmínky studentů na základě nové grónské strategie vzdělávání. S prováděním této strategie se začalo v první polovině roku 2024.

V roce 2023 byla přijata akce v nové prioritní oblasti zeleného růstu v hodnotě 22,5 milionu EUR. Ta podpoří spolupráci v oblasti udržitelných energií, surovin, životního prostředí a výzkumu. V souladu se strategií EU Global Gateway se očekává, že EU v Grónsku vytvoří silnější oporu pro pokrok v oblasti ekologické transformace, např. v klíčové oblasti kritických surovin – v souladu s memorandem o porozumění o udržitelných hodnotových řetězcích v oblasti surovin, které bylo podepsáno v listopadu 2023.

V roce 2023 pokračovaly přípravy na otevření Úřadu Evropské komise v Nuuku a jeho provoz byl oficiálně zahájen dne 15. března 2024. Tento úřad usnadní řízení významné podpory EU Grónsku (225 milionů EUR podle rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska) a přispěje k prohlubování našeho partnerství, mimo jiné prostřednictvím politického dialogu ve spolupráci se zvláštním vyslancem EU pro otázky Arktidy. Kromě toho bude tento úřad poskytovat informace a podporovat soukromé a veřejné investice EU v Grónsku ve spolupráci s příslušnými útvary Komise a dalšími partnery včetně Evropské investiční banky s ohledem na platné finanční nástroje EU a na podporu provádění priorit strategie Global Gateway.

b) Regionální spolupráce

V současné době jsou již zavedeny rovněž všechny regionální víceleté orientační programy a zbývajícím vnitroregionální víceletý orientační program byl přijat v roce 2023⁷. Již v roce 2022 byl přijat karibský regionální víceletý orientační program, který se zaměřuje na udržitelné hospodaření s přírodními zdroji, a v roce 2023 byla zahájena formulační mise s cílem stanovit koncepci této akce. V roce 2023 pokračovaly práce na přípravě prováděcí akce pro regionální víceletý orientační program pro Francouzská jižní a antarktická území s cílem jejího přijetí v roce 2024. Zaměří se na zachování biologické rozmanitosti a ekologických funkcí mořského prostředí Francouzských jižních a antarktických území a jihozápadní části Indického oceánu. V roce 2023 také pokračovalo formulování akcí tichomořského regionálního víceletého orientačního programu.

Rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska navíc s cílem posílit regionální integraci ZZÚ v jejich příslušných regionech a řešit globální výzvy, jako je například změna klimatu, ztráta biologické rozmanitosti a nedostatek potravin, jakož i usilovat o udržitelný rozvoj se zvýšenou propojeností vyčleňuje účelové prostředky na vnitroregionální spolupráci. Na tento účel je vyčleněno finanční krytí ve výši 15 milionů EUR, a v listopadu 2023 byl přijat příslušný víceletý orientační program. V posledním čtvrtletí roku byly zahájeny výměny se zámořskými zeměmi a územími v jednotlivých regionech, týkající se programování těchto zdrojů.

c) Technická pomoc a institucionální podpora

V roce 2023 pokračovala mobilizace technické pomoci, zejména s cílem podpořit orgány ZZÚ v procesu formulování nových opatření pro Bonaire, Arubu, TAAF, ostrovy Wallis a Futuna, Grónsko a programu pro regionální karibskou oblast. Podpora se týkala také počáteční fáze organizace každoročního fóra ZZÚ–EU v Bruselu v únoru 2024, na které byla v listopadu 2023 uzavřena smlouva s poskytovatelem služeb. Byla také vybrána specializovaná agentura, která bude propagovat partnerství mezi ZZÚ a EU prostřednictvím komunikační kampaně. V roce 2023 byla v rámci nástrojů technické spolupráce (TCF) vyplacena celková částka ve výši 0,9 milionu EUR.

V roce 2023 EU navíc podpořila Sdružení zámořských zemí a území (OCTA) prostřednictvím technické pomoci při organizaci institucionálního dialogu s EU a ministerské konference sdružení OCTA, která se konala u příležitosti fóra ZZÚ–EU v únoru 2024 v Bruselu. Jak je podrobněji popsáno níže, efektivnějšímu a plynulejšímu dialogu mezi ZZÚ a EU po celý rok i nadále bránily závažné administrativní a institucionální nedostatky v rámci OCTA.

Sdružení zámořských zemí a území (OCTA)

Komise dlouhodobě a výrazně podporuje Sdružení zámořských zemí a území (OCTA) a uznává jeho důležitou úlohu při provádění partnerství mezi EU a ZZÚ. Od roku 2018 přešla Komise na žádost tohoto sdružení od dřívější podpory technické pomoci k financování provozních nákladů sekretariátu OCTA prostřednictvím grantových smluv.

Sdružení OCTA sídlí v Bruselu a má právní formu soukromého subjektu podle belgického práva (nezisková organizace). Od roku 2020 se sdružení potýká s rostoucími vnitřními administrativními problémy, které vyvrcholily zmrazením jeho bankovního účtu v roce 2022; účet byl formálně odblokován až v květnu 2023. V důsledku toho byl sekretariát OCTA po

⁷ Víceleté orientační programy pro oblast Tichomoří (systémy zaměřené na ekologické potraviny a potraviny z moře) a pro Francouzská jižní a antarktická území (biologická rozmanitost) byly přijaty již v roce 2021.

velkou část let 2022 a 2023 ochromen a podmínky pro podpis nového grantu v roce 2023 nebyly splněny.

V roce 2023 provedla Komise audit grantových smluv na roky 2020 a 2021 a předběžné závěry předala sdružení OCTA. Komisi byla předložena rozsáhlá zpráva o ověření výdajů za rok 2022. V současné době probíhají související konzultace mezi Komisí a sdružením OCTA.

Komise vyzvala sdružení OCTA, aby přijalo nezbytná opatření k posílení svých systémů vnitřní kontroly a k posílení své správní kapacity a postupů v oblasti správy a řízení. V této souvislosti provedlo sdružení OCTA v roce 2023 konzultaci se svými členy a připravilo strategickou aktualizaci své strategie na období 2021–2027 se zaměřením na institucionální a administrativní aspekty.

III. INSTITUCIONÁLNÍ DIALOG V ROCE 2023

Rozhodnutí o přidružení zámorí včetně Grónska vymezuje tři instance dialogu (článek 14):

Fórum ZZÚ–EU

Toto každoroční fórum je nejvyšší politickou instancí dialogu mezi ZZÚ a EU. Ročník 2023 byl původně naplánován na poslední čtvrtletí roku 2023, ale byl odložen na únor 2024, přičemž rotující předsednictví OCTA bude vykonávat Grónsko.

Třístranné konzultace / třístranná setkání

V roce 2023 se v Bruselu uskutečnila tři třístranná setkání mezi Komisí (předsedající), zástupci ZZÚ a členskými státy, s nimiž jsou ZZÚ spojeny (v březnu, červnu a říjnu, všechna v hybridním formátu). Setkání poskytla platformu pro politický dialog za účelem výměny relevantních informací, reflexe prioritních témat společného zájmu a sledování pokroku při provádění rozhodnutí o přidružení. Kromě toho umožnila společnou práci na nápadech, jak utvářet úlohu ZZÚ v rámci strategie Global Gateway a prohloubit dialog a práci v oblasti investic. Dalšími projednávanými tématy byla institucionální situace sdružení OCTA, stav příprav a další postup při provádění finančního krytí rozhodnutí o přidružení zámorí včetně Grónska na vníroregionální spolupráci, příprava komunikační kampaně pro všechny ZZÚ a prezentace pilotní iniciativy ZZÚ–nejvzdálenější regiony v oblasti kultury (Archipel). A konečně pak říjnové třístranné setkání umožnilo určit společné priority pro fórum ZZÚ–EU v únoru 2024 v Bruselu, vyměnit si názory na plánovanou odbornou přípravu pro ZZÚ týkající se jejich větší účasti v horizontálních programech EU a informovat členské státy a území o probíhajících činnostech v rámci projektu Síť mládeže ZZÚ.

Partnerské pracovní skupiny *ad hoc*

Partnerské pracovní skupiny se řídí poptávkou, a v roce 2023 nebyla uspořádána žádná setkání.

Institucionální dialog v roce 2023 byl poznamenán nedostatečnou proaktivností a koordinací sdružení OCTA kvůli jeho administrativním obtížím.

IV. Výhled do budoucna

Programování přidělů v rámci rozhodnutí o přidružení zámorí včetně Grónska je dokončeno s výjimkou nepřiděleného fondu v rámci rozhodnutí o přidružení zámorí včetně Grónska, příloha I (viz níže).

V roce 2024 se předpokládají dvě nové prováděcí akce: i) regionální karibská akce v oblasti potravinového zabezpečení, vody a biologické rozmanitosti (21 milionů EUR) a ii) socioekonomický rozvoj ostrovů Wallis a Futuna (20,4 milionu EUR). Formulace

regionálních akcí v Tichomoří týkajících se udržitelných potravinových systémů (36 milionů EUR) bude dokončena v roce 2024 a bude formálně přijata počátkem roku 2025.

Současně bude až do jejich uzavření pokračovat provádění dosud neukončených činností podle dřívějšího rozhodnutí o přidružení zamoří (11. ERF), zejména tematického programu Green Overseas a regionálního programu RESEMBID.

Další prioritou pro rok 2024 je pokračování prací na přípravě akcí v rámci vnitroregionálního víceletého orientačního programu. Budou rovněž zahájeny úvahy o tom, jak využít nepřidělený fond dle rozhodnutí o přidružení zamoří včetně Grónska v souladu s prioritami strategie Global Gateway a případně v kombinaci s regionálními/vnitroregionálními přiděly.

Pro rok 2024 a následující období bude důležité větší strategické využití vynikajících vztahů mezi ZZÚ a EU a další posílení úlohy ZZÚ v příslušných regionálních strategiích EU včetně strategií pro arktickou oblast a indicko-tichomořský region a Latinskou Ameriku, a v dohodě se Samoou. V době, kdy jsou programy územní/dvoustranné spolupráce dobře sladěny se strategií Global Gateway, bude další prioritou činnosti EU spočívat v podpoře užších oboustranně výhodných regionálních partnerství mezi ZZÚ a jejich sousedními zeměmi a územími včetně států AKT a států, které nejsou členy AKT, a nejvzdálenějších regionů. Klíčové pro naše partnerství bude také pokračující zapojení mládeže jakožto horizontální priorit.

Komunikační kampaň zahájená v roce 2023 dále posílí informovanost a vytvoří pozitivní vnímání partnerství mezi ZZÚ a EU mezi veřejností. Doplní ji specializované činnosti odborné přípravy na podporu kapacit v ZZÚ za účelem jejich větší účasti v horizontálních programech EU.

Komise bude i nadále spolupracovat se sdružením OCTA, a to i v rámci třístranných konzultací, na následných krocích v souvislosti s audity a ověřováním výdajů v rámci grantů na roky 2020, 2021 a 2022. Současně budou vytvořeny specializované programy technické pomoci, které budou podporovat sdružení OCTA v jeho reformním úsilí a statutárních činnostech.

Příští fórum ZZÚ–EU, které se má konat v roce 2025 na Arubě, umožní zhodnotit provádění finanční spolupráce v rámci rozhodnutí o přidružení zamoří včetně Grónska, projednat témata společného zájmu a strategicky usměrňovat partnerství EU–ZZÚ.